

A gyermekkori nagyothallás

Az egészséges emberi fül 400.000 különböző hangot képes megkülönböztetni. A hallás a legközvetlenebb összeköttetés a külvilággal. Már születésünk előtt is képesek vagyunk hallani és ebben az életszakaszban hallószervünk biztosítja az egyetlen kapcsolatunkat a külvilággal. Később a szocializáció, a közösségbe való beilleszkedés nélkülözhetetlen eszköze. A jó hallás fontossága többnyire csak akkor tudatosodik bennünk, ha hallóképességünk valamilyen oknál fogva megromlik. Ahhoz, hogy egy gyermek helyesen megtanuljon beszélni, elengedhetetlen az ép hallás. A halláscsökkenés nemcsak a beszédfejlődésben okoz elmaradást, hanem a testi, lelki és értelmi fejlődésben is. Éppen ezért nagyon fontos a hallászavarok minél korábbi felismerése. A nagyothallásnak két fő típusát ismerjük, a **vezetési és idegi típusú halláscsökkenést**. Együttes előfordulásuk esetén kevert típusú nagyothallásról beszélünk.

A hanghullámokat a levegő közvetíti. A fülkagyló a hanghullámokat felfogja és továbbítja a hallójáraton keresztül a középfülbe, ahol a dobhártyának ütköznek, amely ettől vibrálni kezd. A dobhártya rezgéseit a hallócsontocskák: az üllő, a kalapács és a kengyel továbbítják a csigának. A csigában találhatóak a rendkívül érzékeny szőrsejtek, ezek alakítják át a rezgő levegőrészecskék mechanikai energiáját elektromos energiává, mely idegi impulzus formájában a hallóidegen keresztül az agyba jut és hallásérzetet kelt. Ha a hangvezetés fülkagylótól az agyig terjedő útjában valamely akadály lép fel, korlátozottá válik a hallóképességünk.

A gyermekkori vezetési típusú nagyothallások

döntő többségéért a középfülben felszaporodó savós vagy nyákos váladék gyülem (szerózus otitis media, OME) a felelős. Ebben az esetben **a hangátvezető rendszer működése akadályozott**. A betegség hátterében a **fülkürt** működés tartós vagy átmeneti zavara áll. Felismerése nem mindig könnyű, mert egyetlen tünete az enyhe vagy közepes fokú halláscsökkenés. Az akut gyulladás tünetei hiányoznak, nincs láz vagy fájdalom. A szülők a gyermek nagyothallását gyakran figyelmetlenségnek vélik. A betegségre a spontán javulás, a gyakori visszaesés és az elhúzódó fennállás egyaránt jellemző lehet.

Az élet első két éve a beszédtanulás szempontjából meghatározó időszak. Tekintettel arra, hogy az OME ebben az életkorban a leggyakoribb, tartós fennállás esetén problémát okozhat a beszédfejlődésben, később zavarokat a közösségbe történő beilleszkedésben, elmaradást az iskolai teljesítőképességben. A halláscsökkenésnek ez a típusa gyógyítható. A terápia a rossz fülkürt működés helyreállítására irányul. Ennek érdekében a zajló, felsőlégúti gyulladással járó folyamatot, valamint az azt fenntartó tényezőket (orrmandula, orrsövényferdülés) szanálni kell. A dobúri ventilációs tubus behelyezése a halláscsökkenést azonnal megszünteti, a visszatérő középfülgyulladások számát pedig lényegesen csökkenti.

A kisgyermekkorai idegi típusú nagyothallást

---

a csiga szőrsejtjeinek különböző mértékű veleszületett vagy szerzett károsodása okozza. Magyarországon évente 230-250 gyermek születik ilyen típusú halláskárosodással. Ebben az esetben a gyermek korai hallókészülékkel történő ellátása a megoldás. A tapasztalat az, hogy minél súlyosabb a nagyothallás, annál korábban jut el a gyermek a megfelelő szakemberekhez, hiszen ebben az esetben a **nyelvrejlődés** meg sem indul. A közepes és enyhe halláskárosodások sokszor csak óvodás vagy az iskolás korban derülnek ki. Egy jó képességű gyermek a halláscsökkenés okozta kieséseket sokáig **kompenzálhatja**, csak a beszéd- és magatartásbeli, valamint a tanulási teljesítményben megmutató eltérések hívhatják fel rá a figyelmet. A cél az, hogy minden nagyothalló gyermek minél korábban, lehetőleg 6 hónapos koráig eljusson az audiológiai szakrendelésekre, ahol hallókészülékkel ellátásuk megtörténik. Így megteremthetjük a lehetőségét annak, hogy a gyermek **normálisan fejlődhessen**, és a közösségbe, társadalomba problémamentesen beilleszkedhessen.

Halláskárosodásra utaló jelek az életkor függvényében:

3. hónap: a baba nem reagál az anya hangjára, erősebb zajokra nem ijed meg

6. hónap: a gyermek egyre kevésbé változatosan gagyog

7. hónap: ha nem látja a hang forrását, nem reagál halk hangokra vagy halk zenére

1. év vége: nem jelennek meg az első szavak, nem utánozza a környezet hangjait

---

Szerző: **Dr. Csákányi Zsuzsanna**, Heim Pál Gyermekkórház